

Data: 21.02.2023 r.

NFZ-BP.5202.2.2023

2023. 65294.AK

A. sp. z o. o.

Decyzja nr 12/2023/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, ze zm.), zwanej dalej: „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221), zwanej dalej: „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku spółki A. sp. z o.o. z siedzibą w (KRS:, NIP:.....), w imieniu której wystąpił jej prokurent samoistny M. G., o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu:

uznam za prawidłowe stanowisko dotyczące niepodlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu w Rzeczypospolitej Polskiej członka zarządu spółki, z tytułu pełnienia tej funkcji, wobec którego właściwy organ Irlandii ustalił jako właściwe ustawodawstwo Irlandii i wydał zaświadczenie A1, w okresie ważności tego zaświadczenia.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 19 grudnia 2022 r., spółka A. sp. z o.o. z siedzibą w, zwana dalej „Przedsiębiorcą”, zwróciła się do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia (data wpływu do organu dnia 23 grudnia 2022 r.) o wydanie interpretacji indywidualnej, w trybie art. 34 Prawa przedsiębiorców, w przedmiocie objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym w Rzeczypospolitej Polskiej

członka zarządu spółki, będącego obywatelem Irlandii oraz mieszkającego w tym państwie i posiadającego zaświadczenie A1 wydane przez właściwy organ Irlandii, z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu.

Z zastrzeżeniem braku zaświadczenia A1, na które powołuje się we wniosku Przedsiębiorca i wskazania okresu na jaki zaświadczenie to zostało wydane, wniosek spełniał ustawowe wymogi formalne. Wymieniony brak Przedsiębiorca uzupełnił przy złożonym w terminie piśmie z dnia 23 stycznia 2023 r., które wpłynęło do organu w dniu 25 stycznia 2023 r.

Z opisanego we wniosku stanu faktycznego i jego dalszych wywodów wynika, iż Przedsiębiorca działa w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zarząd spółki składa się z trzech członków zarządu, z których jeden jest obywatelem Irlandii, mieszkającym w Irlandii i będącym jej rezydentem podatkowym. Jednocześnie właściwy organ Irlandii wydał tej osobie na okres od 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. zaświadczenie A1, w którym ustalił, że ustawodawstwem dla niej właściwym jest ustawodawstwo irlandzkie. Zgromadzenie wspólników Przedsiębiorcy planuje, aby ten jej członek zarządu otrzymywał wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w zarządzenie Przedsiębiorcy.

W tak opisanym stanie faktycznym Przedsiębiorca sformułował pytanie:

„Czy członek zarządu pobierający wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji, który nie zawarł ze spółką (w której pełni funkcję członka zarządu) żadnej innej umowy w związku z pełnieniem funkcji członka zarządu, mieszkający w Irlandii i posiadający zaświadczenia A1 (Zaświadczenie o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej) wydane przez organ właściwy Irlandii (potwierdzające, że podlega on ustawodawstwu Irlandii), podlega z tego tytułu obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.”.

W ocenie Przedsiębiorcy członek zarządu pobierający wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji, który nie zawarł ze spółką (w której pełni funkcji członka) żadnej innej umowy w związku z pełnieniem funkcji członka zarządu, mieszkający w Irlandii i posiadający zaświadczenie A1 (Zaświadczenie o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej), wydane przez organ właściwy Irlandii, nie podlega z tego tytułu obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego. Powołał się przy tym na art. 11 ust.1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia Społecznego, zgodnie z którym dana osoba podlega „ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego”. Jedną z podstawowych

zasadach tego Rozporządzenia stanowi, że beneficjenci objęci ustawodawstwem jednego kraju, w którym opłacają składki (zasada jednego prawa właściwego). Rozporządzenie gwarantuje beneficjentom, że ich świadczenia będą wypłacane oraz że będą oni objęci ubezpieczeniem zdrowotnym również przebywając na terenie innego państwa członkowskiego.

W ocenie Przedsiębiorcy, ponieważ wskazany członek zarządu mieszka w Irlandii, podlega ustawodawstwu Irlandii, co potwierdza stosowne zaświadczenie A1 wydane przez właściwy organ, biorąc pod uwagę zasadę jednego prawa właściwego, nie będzie podlegał w Polsce ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu pełnienia funkcji (pobierając z tego tytułu wynagrodzenie) w zarządzie Przedsiębiorcy. Nowelizacja ustawy (dodanie art. 66 ust. 1 pkt 35a), która weszła w życie 1 stycznia 2022 r. nie zmieniła w tym zakresie stanu prawnego. Zasada jednego prawa właściwego wynika z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE). W konsekwencji, zgodnie z art. 288 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej „ma zasięg ogólny. Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.” Jednocześnie rozporządzenie ma pierwszeństwo wobec ustawy krajowej. Stosowanie ustawy nie może naruszać przepisów rozporządzenia, które należy stosować w pierwszej kolejności, a które jasno stanowi, że beneficjent jest objęty ustawodawstwem jednego państwa członkowskiego.

Z tych powodów, zdaniem Przedsiębiorcy, wskazany członek zarządu, z racji objęcia go ustawodawstwem Irlandii, nie podlega w Polsce ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu pełnienia funkcji (pobierając z tego tytułu wynagrodzenie) w zarządzie Przedsiębiorcy.

Prezes NFZ, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu

faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach Prezes Funduszu wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Odnosząc się do prawa krajowego, należy zauważyć, iż zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach, do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie mają prawo osoby objęte powszechnym - obowiązkowym i dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym, zwane dalej „ubezpieczonymi”. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach, ubezpieczonymi są natomiast osoby posiadające obywatelstwo państwa członkowskiego UE lub EFTA lub Zjednoczonego Królestwa, zamieszkujące na terytorium państwa członkowskiego UE lub EFTA lub Zjednoczonego Królestwa - jeżeli podlegają zgodnie z art. 66 obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego albo ubezpieczają się dobrowolnie na zasadach określonych w art. 68 ustawy o świadczeniach.

Na zasadzie art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania oraz prokurenci, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenie podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym niezależnie od kwalifikacji do źródła przychodu w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.75)), z wyłączeniem osób uzyskujących przychody, o których mowa w art. 13 pkt 5 lub 6 tej ustawy, których roczne wynagrodzenie z tego tytułu nie przekracza kwoty 6000 zł.

W myśl artykuł 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.UE.L 2004 Nr 166, str. 1), zwanego dalej także: „rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004”, osoby, do których stosuje się rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego. Ustawodawstwo takie określane jest zgodnie z przepisami rozporządzenia. Zgodnie z ustępem 3 lit. a przepisu, co do zasady, osoba wykonująca w państwie członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego (podobnie w motywie 17 preambuły rozporządzenia).

Zasady ustalania ustawodawstwa właściwego w odniesieniu do osób świadczących pracę najemną w kilku państwach członkowskich zostały zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 465/2012 z dnia 22 maja 2012 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 987/2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 (Dz.Urz. UE L 149 z dnia 8.06.2012 r., s. 4).

Szczegółowe zasady wyznaczania ustawodawstwa właściwego ustanowione zostały w tytule II rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2004 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.UE.L 2009 Nr 284, str. 1), zwanego dalej: „rozporządzeniem nr 987/2009”. Zgodnie z art. 16 tego rozporządzenia, osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, informuje o tym instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, natomiast wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego. Według ust. 2 przepisu, wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego. Takie wstępne określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa ma charakter tymczasowy. Instytucja ta informuje wyznaczone instytucje każdego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, o swoim tymczasowym określeniu.

W ten sposób tymczasowe określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa staje się ostateczne w terminie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim instytucji

wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich, o ile ustawodawstwo nie zostało już ostatecznie określone na w trybie art. 16 ust. 4 rozporządzenia. Na zasadzie art. 19 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009, na wniosek zainteresowanego lub pracodawcy instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia podstawowego, poświadczają, że to ustawodawstwo ma zastosowanie, oraz w stosownych przypadkach wskazuje, jak długo i na jakich warunkach ma ono zastosowanie.

Przenosząc powyższe przepisy na grunt niniejszej sprawy, należy wskazać, iż w przypadku, gdy w obiegu prawnym znajduje się ważny dokument (zaświadczenie A1), poświadczający okoliczność prawną, że ustawodawstwem właściwym dla określonej osoby fizycznej pozostawało ustawodawstwo innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, lub Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej – w niniejszej sprawie jest to ustawodawstwo Irlandii - wedle zasady jednego ustawodawstwa należy przyjąć, że przepisy art. 66 ust. 1 pkt 35a w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach nie mają zastosowania dla oceny sytuacji prawnej takiej osoby fizycznej w kontekście objęcia jej obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym na gruncie polskiego systemu prawnego.

W opisie stanu faktycznego Przedsiębiorca wskazał, iż członek zarządu, którego dotyczy niniejsza interpretacja legitymuje się dokumentem A1 poświadczającym ustawodawstwo właściwe Irlandii (kopia tego zaświadczenia wraz z jego tłumaczeniem na język polski została dołączona do pisma Przedsiębiorcy z dnia 23 stycznia 2023 r.). Przedsiębiorca przedstawił zaświadczenie A1, ustalające ustawodawstwo irlandzkie wystawione przez International Postings Section-Department of Employment Affairs and Social Protection w dniu 14 grudnia 2022 r. (6.1. i 6.10 zaświadczenia). Zaświadczenie obowiązuje w czasie wykonywania pracy (pkt 2.4. zaświadczenia) w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2023 r. (pkt 2.2 i 2.3 zaświadczenia). Zaświadczenie potwierdza, że I. N. J. jest osobą wykonującą pracę na własny rachunek w dwóch lub w kilku państwach członkowskich (pkt 3.4 zaświadczenia). Złożone zaświadczenie A1 potwierdza właściwość ustawodawstwa irlandzkiego w zakresie zabezpieczenia społecznego w okresie wskazanym w tym dokumencie, tj. od 01.01.2020 r. do 31.12.2023 r. Dokument taki, stosownie do treści art. 19 rozporządzenia nr 987/2009, wydawany jest w celu potwierdzenia, któremu ustawodawstwu dotyczącemu zabezpieczenia

społecznego podlega osoba je składająca oraz poświadczenia, czy dana osoba nie podlega przepisom dotyczącym opłacania składek w innym państwie.

Wobec tego, w okresie wskazanym w zaświadczeniu, czynności opisane w stanie faktycznym nie mogą stanowić tytułu do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym na gruncie przepisów prawa krajowego, natomiast wynagrodzenie osiągnięte w związku z ich wykonywaniem nie stanowi podstawy zobowiązania publicznoprawnego w tym systemie prawnym. Właściwe do oceny, czy przychody osiągnięte w związku z pełnieniem funkcji członka zarządu spółki z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowią tytuł do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w świetle ustawodawstwa właściwego pozostają tamtejsze organy.

Dodatkowo należy zauważyć, iż interpretacja indywidualna została wydana w oparciu o opis stanu faktycznego zawarty we wniosku. Organ nie był zobowiązany do weryfikowania umieszczonych we wniosku twierdzeń, a złożone tam oświadczenia zostały przyjęte jako zgodne ze stanem rzeczywistym.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo
- 2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo
- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.)

prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 214, art. 219 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz na podstawie § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 221, poz. 2193, z późn. zm.) strona jest zobowiązana uiścić wpis stały od skargi w wysokości 200 złotych.

Na podstawie art. 243 ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi strona, która spełnia ku temu przesłanki, może ubiegać się o przyznanie prawa pomocy.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.